

INFORMACJA PRAWNA Z DNIA 24 MAJA 2021 ROKU ZMIANY W ZUS W KIERUNKU WIĘKSZEJ AUTOMATYZACJI

ZUS zaprezentował swoje plany dotyczące automatyzacji rozliczeń zasiłków oraz składek na ubezpieczenie społeczne. Wiele wskazuje na to, że już w najbliższym czasie rozpoczną się prace legislacyjne w tym zakresie, co oznacza, że od przyszłego roku mogłyby funkcjonować nowe zasady rozliczeń składek pomiędzy płatnikami a ZUS. Możliwe, że w pierwszej fazie zmiany obejmą tylko część pracodawców, natomiast w kolejnym kroku takie rozwiązanie będzie już powszechne. W treści informacji przedstawiamy najważniejsze zmiany jakie mogą zostać wprowadzone.

Według nowych zasad to ZUS przejmie od płatników dotychczasowe zadania, a przede wszystkim odpowiedzialność związaną z ustalaniem obowiązku podlegania ubezpieczeniom społecznym, a także to, od jakiej podstawy należy obliczać wymiar składek. W związku z tym, że to ZUS przejmie rolę organu odpowiedzialnego za wyliczenia wysokości składek na ubezpieczenia społeczne, płatnicy będą mogli się w większym stopniu skupić na prowadzeniu pozarolniczej działalności gospodarczej zamiast rozliczeniami składek.

Największą korzyścią z proponowanych zmian zgodnie z założeniami organu będzie przede wszystkim zmniejszenie liczby postępowań wyjaśniających prowadzonych przez ZUS z płatnikami składek. Płatnik będzie miał pewność, że rozliczenia z ZUS są prowadzone w sposób prawidłowy i nie będzie się martwić, że pojawi się sytuacja, w której okaże się, że składki zostały naliczone w sposób nieprawidłowy. Powyższe spowoduje, że pracodawcy nie będą musieli w dużym stopniu skupiać się na kwestia zusowskich.

GŁÓWNE ZMIANY ZAPROPONOWANE PRZEZ ZUS

Największą zmianą dla płatników będzie utworzenie JPU, czyli Jednolitego Pliku Ubezpieczeniowego, podobnego do JPK-VAT. JPU ma być zestawieniem danych i informacji dotyczących płatnika i ubezpieczonego, przekazywanych przez płatnika składek na profilu informacyjnym, które będą służyć realizacji zadań przez ZUS związanych ze zgłaszaniem do ubezpieczeń, ustalaniem podstawy wymiaru składek, obliczaniem i rozliczaniem składek oraz ustalaniem prawa do świadczeń, ich wysokości i podstawy wymiaru.

ZUS proponuje również kilka zmian mających na celu uporządkowanie systemu, a także wyeliminowanie wątpliwości w praktycznym postępowaniu między innymi:

- ✓ **Zmiany terminów na przekazywanie poszczególnych danych** – np. służących do dokonania rozliczenia składek (do 5 następnego miesiąca).
- ✓ **Zmiana terminów płatności** – do 10 dnia następnego miesiąca płatnik opłacający składki wyłącznie za siebie, do 20 dnia następnego miesiąca pozostali płatnicy.
- ✓ **Informacja roczna dla ubezpieczonego** – ZUS do 28 lutego zamieszcza na PUE zestawienie roczne dotyczące danych zaewidencjonowanych na koncie w poprzednim roku. Dzięki temu płatnik będzie mógł zweryfikować, że wszystko się zgadza.
- ✓ **Zmiany zasad podlegania dobrowolnym ubezpieczeniom** – objęcie dobrowolnym ubezpieczeniem zawsze na wyraźne oświadczenie woli ubezpieczonego, w trakcie trwania ubezpieczenia jest ono obowiązkowe.
- ✓ **Płatnik składek ustala zaliczkowo składki** na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne w celu ustalenia wynagrodzenia do wypłaty.
- ✓ **Zmiana zasad ustalania podstawy wymiaru składek dla zleceniobiorców** – zawsze przychód.
- ✓ **Odejście od deklarowania podstawy wymiaru osób podlegających ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym dobrowolnie. Podstawa wymiaru - minimalne wynagrodzenie.**

Zmiany zaproponowane przez ZUS zakładają możliwość zgłaszania przez płatnika i ubezpieczonego reklamacji.

- ✓ **Płatnik składek i ubezpieczony może złożyć reklamację** (od dokonanych ustaleń w zakresie zgłoszenia, wyrejestrowania, podstawy wymiaru składek, należnych składek i innych danych ustalonych przez ZUS) wraz z uzasadnieniem. Zmiana na kontach płatnika/ubezpieczonego jest uwzględniana dopiero po zweryfikowaniu jej zasadności. ZUS uwzględnia reklamacje i zmienia dane na koncie albo wydaje decyzje o odmowie uwzględnienia zmian. W terminie 7 dni od przekazania JPU płatnik może złożyć jego korektę, po tym terminie tryb reklamacyjny.
- ✓ **Zmiana danych na koncie płatnika i ubezpieczonego może nastąpić jedynie w ciągu 5 lat** od 1 stycznia roku następującego po roku, w którym upłynęło 5 lat od terminu dokonania zawiadomienia przez ZUS. Po tym terminie dane zaewidencjonowane na koncie płatnika i ubezpieczonego uważa się za ostateczne, nie można żądać ich zmiany, a ZUS nie może ich korygować. Zmiana danych zewidencjonowanych na kontach może nastąpić wyłącznie na podstawie prawomocnego wyroku sądu. Termin może zostać wydłużony o czas prowadzenia

kontroli, postępowania reklamacyjnego lub postępowania wyjaśniającego – również dostosowanie terminów przedawnienia.

Jak tylko pojawią się nowe informacje w tym zakresie, będziemy Państwa informowali. Należy się spodziewać, że zmiany, przynajmniej w części, mogą wejść w życie w przyszłym roku.

W razie pytań lub wątpliwości pozostajemy do Państwa dyspozycji.

Informacja prawna została opracowana na podstawie stanowiska Ministerstwa Rozwoju, Pracy i Technologii z 14 kwietnia 2021 r. w odpowiedzi na zapytanie wydawnictwa Wiedza i Praktyka, opublikowane w „Aktualnościach kadrowych” nr 218 (maj 2021)”.

KONTAKT

dr Antoni Kolek, of counsel
antoni.kolek@wojewodka.pl
tel. 22 724 555 053

Oskar Sobolewski, prawnik
oskar.sobolewski@wojewodka.pl
tel. 724 555 740

